

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษากับบทกวีผู้ส่งสารของหวังเต๋อในการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านสื่อพื้นบ้านประเภทลำตัด มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากับบทกวีของหวังเต๋อ นิมา หรือหวังเต๋อในฐานะผู้ส่งสารในการถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน โดยผ่านเพลงพื้นบ้านประเภทลำตัด และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหวังเต๋อการวิจัยครั้งนี้ ศึกษา หวังเต๋อ นิมา ในฐานะผู้ส่งสารในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้เพลงพื้นบ้านลำตัด รวม 4 ด้าน คือ

1. ทักษะในการสื่อสาร
2. เจตคติที่มีต่อการสื่อสาร
3. ความรู้ที่ใช้ในการสื่อสาร
4. ความเข้าใจต่อระบบสังคมและวัฒนธรรม

ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคม - มิถุนายน 2537 แหล่งค้นคว้า ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์ หวังเต๋อ นิมา สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นายเอนก นาวิกมูล นางศรีนวล ชำอาจ และนางสาวนิรมัย นิมา สัมภาษณ์ประชาชนที่เข้าชมการแสดงจำนวน 30 คน และสังเกตข้อมูลจากการแสดงสด จำนวน 10 ครั้ง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาจาก เอกสาร สิ่งพิมพ์ แถบบันทึกเสียง และวีดิทัศน์

จำนวนแถบบันทึกเสียงและวีดิทัศน์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้วงดี นิมา มีดังนี้

เรื่อง	ชนิดของสื่อ	
	แถบบันทึกเสียง	วีดิทัศน์
1. ทักษะในการสื่อสาร	25 ม้วน	2 ม้วน
2. เจตคติต่อการสื่อสาร	22 ม้วน	1 ม้วน
3. ความรู้ที่ใช้ในการสื่อสาร	24 ม้วน	1 ม้วน
4. ความเข้าใจระบบสังคมและวัฒนธรรม	28 ม้วน	1 ม้วน

วิธีการดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีลำดับขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ
3. สร้างและจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวผู้วิจัยเอง เครื่องบันทึกเสียง

แถบบันทึกเสียง กล้องและฟิล์มถ่ายภาพ บันทึกภาคสนาม และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructure interview)

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยการตรวจสอบจากข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลจากทิวทัศน์สังเกตและสัมภาษณ์ ห้วงดี นิมา และข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูล โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ ห้วงดี นิมา และผู้ให้ข่าวสารสำคัญด้วยการถามซ้ำคำถามเดิมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องกับความเป็นจริง นอกจากนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Inductive) คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ตีความแล้วสร้างข้อสรุปจากรูปธรรมและปรากฏการณ์ที่สังเกตเห็นได้

เมื่อได้ตรวจตราบทกวีและจัดเรียงลำดับข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยใช้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาบทกวีของ หวังตี้ นิมา ในฐานะผู้ส่งสารในการถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน โดยผ่านสื่อเพลงพื้นบ้านประเภทลำตัด แบ่งบทกวีสำคัญของ หวังตี้ นิมา ออกได้เป็น 4 ด้าน คือ

1. ทักษะในการสื่อสาร
2. เจตคติที่มีต่อการสื่อสาร
3. ความรู้ที่ใช้ในการสื่อสาร
4. ความเข้าใจต่อระบบสังคมและวัฒนธรรม

2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหวังตี้

บทบาทผู้ส่งสารของหวังตี้ในการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านสื่อพื้นบ้านลำตัด

ทักษะในการสื่อสาร

เนื่องจากเพลงพื้นบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการส่งสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จึงใช้ลักษณะการถ่ายทอดกันมาโดยปากเปล่า และผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดใช้วิธีการรับการถ่ายทอดนั้นด้วยการจดจำ เพลงพื้นบ้านให้ความสนุกสนานบันเทิงแก่ผู้ฟังโดยใช้ปฏิภาณไหวพริบของผู้แสดงเป็นสำคัญ พ่อเพลงแม่เพลงชาวบ้านได้ชื่อว่าเป็นกวีมุขปาฐะ จึงต้องมีความรู้ ความคิด ความชำนาญ ในการใช้การมหรือล้อถ้อยคำต่างๆ ที่มีความหมายกินใจและให้ความไพเราะ เพื่อนำกลอนมาร้องโต้ตอบกัน

หวังตี้ นิมา เป็นศิลปินแห่งชาติ ด้านการแสดงพื้นบ้าน สาขาเพลงพื้นบ้านลำตัด ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการละเล่นพื้นบ้านภาคกลางจากบิดามารดา พ่อเพลง แม่เพลง มีจิตใจรักและผูกพันกับการแสดงพื้นบ้านโดยเฉพาะลำตัด เพลงล่อย และเพลงอี่แซ้ว ออกแสดงครั้งแรกเมื่ออายุ 14 ปี และยึดถือการแสดงลำตัดเป็นอาชีพตลอดมา หวังตี้ นิมา เป็นผู้ที่มีความสนใจใฝ่ศึกษา หาความรู้ในเรื่องเพลงพื้นบ้าน จากพ่อเพลงแม่เพลงที่มีความรู้ความชำนาญและสามารถเก็บจำตัวอย่างที่ดังที่ได้พบเห็น นำมาประยุกต์ใช้กับการแสดงของตนได้อย่างกลมกลืน อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบในการแสดง การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดียิ่ง

นอกจากนี้ หวังดี นิมา ยังมีความสามารถพิเศษเฉพาะตัวในด้านการคิด การเขียน การฟัง การอ่าน โดยประมวลจากข้อมูลและสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อนำมาใช้ในการแต่งกลอน ลำตัด การคิดมุขตลก การใช้เทคนิคการหักคอหรือจังหวะ กลอนของหวังดี นิมา จึงมีทั้งเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ทางวิชาการ ทิศนคติ ค่านิยม และมีทั้งเนื้อหาที่ขบขัน บั่นทึง ให้ความสนุกสนานแก่ผู้ชม รวมทั้งการมีทักษะในการแต่งกลอนลักษณะสองแง่สองง่ามอีกด้วย ซึ่งถ้าพิจารณาในแง่จิตวิเคราะห์แล้ว จะเห็นว่าลำตัดเป็นเพลงพื้นบ้านอีกประเภทหนึ่งที่ทำให้โอกาสในการระบายความกดดันทางเพศและความกดดันทางด้านอื่น ๆ แก่สมาชิกของสังคม

การเกิดความชำนาญในด้านการสื่อสารผ่านเพลงพื้นบ้านลำตัดของ หวังดี นิมา เกิดจากแรงผลักดันของ หวังดี นิมา เป็นสำคัญ ซึ่งได้ชยันติศึกษาอย่างเอาจริงเอาจัง หวังดี นิมา กล่าวว่าการคิด การเขียน การอ่าน การฟัง เป็นองค์ประกอบสำคัญในการคิดและเขียนกลอน เพื่อนำมาใช้ในการแสดงลำตัด ต้องรู้ข้อมูลต่าง ๆ ต้องมีความอดทน ต้องมีคู่แข่งขันและต้องเกิดความจำเป็น เหล่านี้ล้วนทำให้เกิดความมานะพยายามที่ทำให้ตนประสบความสำเร็จในด้านการแสดงลำตัด หวังดี นิมา มีความสามารถไม่เฉพาะแต่เพียงลำตัดเท่านั้น แต่ยังสามารถในด้าน การแสดงเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น เพลงล้อย เพลงอันชัว เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงขอกทาน เพลงโคราช เป็นต้น และยังสามารถเล่นลิเก ละครชาตรี ขับเสภา และใช้การแสดงอื่น ๆ เพื่อสลับกับการแสดงลำตัด ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสนุกสนานและติดตามชมการแสดงจนจบและเพื่อให้เกิดความสนุกสนานหลายรูปแบบ หวังดี นิมา จึงให้การแต่งกลอน โดยการอิงวรรณคดีแบบจักร ๆ วงศ์ ๆ ของไทยด้วย เช่น รามเกียรติ์ สังข์ทอง ขุนช้างขุนแผน พระจันทโครพ กากี พระรถเมรี พระลักษมณ์วงศ์ เป็นต้น และการผสมผสานคำศัพท์ต่างประเทศ และภาษาสลงด้วย เพื่อให้กลอนลำตัดสามารถเข้ากับสังคมปัจจุบันได้ ดังนั้น กลอนลำตัดของหวังดี นิมา จึงมีทั้งการใช้คำไทยแบบเดิมและคำไทยที่ใช้ในปัจจุบันทั้งคำที่ปะปนจากภาษาต่างประเทศและศัพท์สะแลงที่วัยรุ่นไทยใช้พูดกัน เช่น เส่ล้อ เด็กขิ่ง แมคโคร เต๊ะจู้ย แม่ศาลาโพธิ์โรมส สเปรย์ ชิวไปด้อย ฯลฯ ส่วนคำไทยนั้นก็แต่เดิมก็มีปรากฏให้เห็น เช่น เงินห้าตำลึง เพ็ญสสัง กันฉ่อง หมากเจียนพลูจับ ไรศปรวด ปากกิดตันดิบ น้ำอบไทย แม่หนูชริ้ว โรงน้ำชา เป็นต้น ส่วนคำพหูพจน์จากที่ปรากฏในกลอนลำตัด เช่น ไอ้ห้าลากไผ่ กะหรี กบาล อีหอยนางรม ตายท่า แหกตา พวงกุ พวงมิ่ง เป็นต้น

ทักษะในด้านการสื่อสารของ หวังดี นิมา เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน ผ่านสื่อพื้นบ้านลำตัด มีหลายประการ ได้แก่ การใช้เหตุผลในการตอบข้อสงสัย การใช้การเปรียบเทียบ

การพรรณนาหรือการบรรยาย การให้ข้อเท็จจริง การล้อเลียนสถานการณ์จริง การใช้กรณีตัวอย่าง หรือการศึกษาเฉพาะกรณี การให้การแสดงสั้น ๆ การโต้แย้งหรือการโต้ตอบกัน และการใช้สำนวน และคำพังเพย

เจตคติที่มีต่อการสื่อสาร

เจตคติของ หวังดี นิมา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. เจตคติทั่วไป ได้แก่

1.1 ความรักไทย นิยมไทย หวังดี นิมา เป็นบุคคลที่มีความรักชาติ รักไทย และ นิยมไทย มีความภาคภูมิใจในเกียรติภูมิของประเทศชาติ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการประกาศใช้ รัฐนิยมในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม นอกจากนี้สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ของ หวังดี นิมา ที่ผ่านการปกครองมาหลายยุคหลายสมัย จึงเห็นว่าชาติไทยเป็นชาติที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองมี สถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพเทิดทูนและยึดเหนี่ยวกันในชาติไว้ และเห็นว่า การปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ดีและเหมาะสมกับประเทศไทยในปัจจุบัน หวังดี นิมา จึงใช้กลอนลำตัดแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองว่าคนไทยควรหันมาให้การสนับสนุน ส่งเสริม และใช้สิ่งของที่เป็นผลิตภัณฑ์ของคนไทยเราเอง เงินจะได้ไม่รั่วไหลออกต่างประเทศ และควร ปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองที่ดีโดยการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย หวังดี นิมา เป็นบุคคลหนึ่งที่เห็นว่าการใช้ภาษาไทยต้องถูกต้องทั้งการเขียน การพูด การร้อง ใ ให้เป็นไปตามพจนานุกรม ปัจจุบัน การใช้ภาษาไทยมีการปะปนกับภาษาต่างประเทศมาก ซึ่งเป็นชนวนตาปกติของการติดต่อสื่อสาร กันระหว่างประเทศ อีกทั้งในหมู่วัยรุ่น ยังมีการใช้ศัพท์สะแลง เพื่อให้เป็นที่เข้าใจในกลุ่มของตน ด้วย หวังดี นิมา เห็นว่า ภาษาไทยควรใช้ให้ถูกต้อง เป็นไปตามลักษณะของไวยากรณ์ไทยควรมีดี เป็นหลักเป็นสำคัญ เราจะเห็นได้ว่ากลอนลำตัดของ หวังดี นิมา มีทั้งการใช้ภาษาไทยทั้งคำ ดั้งเดิมและคำปัจจุบัน การใช้ภาษาไทยปนภาษาต่างประเทศ และใช้คำสะแลงแทรกอยู่บ้าง แต่ไม่ มากนัก เพราะ หวังดี นิมา เพียงแต่ต้องการให้กลอนลำตัดไปกับสังคมปัจจุบันได้ และต้องการให้ เป็นที่ถูกอกถูกใจของผู้ชมการแสดง อย่างไรก็ตามก็ดีการเขียนกลอนส่วนใหญ่ หวังดี นิมา ใช้ภาษาไทย แท้ๆ เป็นส่วนมาก ไม่ต้องการใช้ภาษาไทยวิบัติ ดังกลอนของหวังดี นิมา ที่ว่า "ใช้วาตะไม่สิ้นทัด ร้องไม่ขัดภาษาไทย ไม่ฝึกฝนเอาใจใส่เรื่องภาษา" ซึ่งถ้าคนไทยใช้ภาษาไทย ในลักษณะดังกล่าวแล้ว จะทำให้ "ด้าเป็นอย่างนี้กับเจ้าหนัด ๆ แล้วเอกลักษณ์คงโรยรา"

1.3 ความสามัคคี หรือดี นิมา เห็นว่าความสามัคคีของคนไทยเรานั้นดีมาก ซึ่งจะได้เห็นได้ชัดเจนหากเกิดเหตุการณ์ครั้งใหญ่ ๆ เป็น อุทกภัย วิกฤติ อคติภัย หรือการรับบริจาคเพื่อการกุศลครั้งสำคัญ ๆ คนไทยเราจะมีความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

1.4 นิสัยใจคอของคนไทย หรือดี นิมา กล่าวถึงลักษณะนิสัยใจคอของคนไทยไว้หลายประการ ได้แก่

1.4.1 ความมีใจเอื้อเฟื้อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความเป็นคนใจอ่อน ทั้งนี้ เนื่องจากอิทธิพลของศาสนาที่ได้กล่อมเกล้าให้คนไทยได้ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน คนไทยเป็นคนใจอ่อน มีเมตตากรุณา มีความเห็นอกเห็นใจผู้ที่ยากกว่า การช่วยเหลือผู้อื่นทำให้ผู้อื่นมีความสุขและถือว่าเป็นการได้บุญได้กุศลจาก "การไว้" อีกด้วย

1.4.2 การเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ คนไทยเรามีความเคารพและเชื่อฟังบิดามารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ใหญ่ที่มากด้วยวิชาดี ศบวดีและชาติตระกูล คนไทยเรามักจะนำคำสั่งสอนอบรมของผู้ใหญ่และคำสั่งสอนหรือคำโบราณมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ถือเป็นคติเตือนใจด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า "ให้เกียรติผู้ใหญ่ตามใจผู้น้อย" ซึ่งนับว่าการเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่เป็นการมีดีเกล้าสำนึกในสิ่งควาให้บังเกิดคุณเป็นทั้งปัจประสงค์ของสิ่งคุณด้วย

1.4.3 คนไทยนิยมยกย่องคนมีทรัพย์ มีอำนาจ มีตำแหน่ง หรือยศถาบรรดาศักดิ์ คนไทยรักความไ้อ้อ่า มีหน้ามีตา ชอบให้คนอื่นยกย่องซึ่งหวังดี นิมา เห็นว่าคนเราล้วนเกิดมามีอเปลาเหมือน ๆ กัน แต่มาแบ่งชั้นกันโดยการสรรเสริญยกย่อง การกำหนดตำแหน่งยศถาบรรดาศักดิ์เป็นการมาสร้างกันขึ้นภายหลัง แต่คนเรากลับมาแบ่งชั้นตระกูลกันด้วยหลักฐานเงินทอง หรือดี นิมา จึงขอให้เห็นด้วยบุคคลที่ดูงามความดีเป็นสำคัญ อีกทั้งไม่ควรเหยียดหยามผู้ที่ด้อยโอกาสกว่า

1.4.4 ความกตัญญูกตเวที คนไทยเรามีนิสัยกตัญญูที่เป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งได้แก่ การมีความกตัญญูกตเวที คือ การรู้จักบุญคุณของผู้ที่มีคุณต่อคน และแนวทางตอบแทนของท่านเหล่านั้น เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ครู อาจารย์ เป็นต้น ความกตัญญูกตเวทีเป็นคำสั่งสอนทางพุทธศาสนาที่สอนให้พุทธศาสนิกชนรู้จักในคุณผู้อื่นและตอบแทนคุณท่านตามสมควร

1.4.5 ความมีอัธยาศัยที่ดีต่อเพื่อนบ้านและแขกผู้มาเยือน คนไทยเป็นคนยิ้มง่าย มีความเป็นมิตร และมีอัธยาศัยที่ดีต่อเพื่อนบ้าน เนื่องมาจากสังคมไทย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งต้องมีการช่วยเหลือร่วมแรงกันทำงาน ก็เรียกกันว่า

"ลงแขก" จึงมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันตั้งแต่หัวบ้านจรดท้ายบ้าน เมื่อมีแขกมาเยี่ยมเยือนที่บ้านคนไทยเราก็จะให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น ยกข้าวยกน้ำมาให้กินและดื่ม และได้ถามสารทุกข์สุกดิบซึ่งกันและกัน ตามสำนวนกลอนที่ว่า "ถ้าสุระเย็นจึงแวะก่อน ถ้าสุระร้อนจึงเลยไป"

1.4.6 ความนิยมใน "ของนอก" หรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศด้วยความเชื่อที่ว่า ผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศมีคุณภาพดีกว่าแม้ว่าราคาจะแพงกว่าสินค้าไทยซึ่งหวังดี นิมา เห็นว่านอกจากจะทำให้เงินของประเทศรั่วไหลแล้ว ยังเป็นค่านิยมที่ไม่ถูกต้องหวังดี นิมา จึงต้องการให้คนไทยได้หันกลับมาพิจารณาและภูมิใจในสินค้าที่ไทยทำ ดังนั้นคนไทยควรซื้อสิ่งของที่ผลิตขึ้นในประเทศเพื่อเป็นการลดการเสียดุลย์การค้า ช่วยกันสนับสนุนกิจการที่บริหารโดยคนไทย

1.4.7 คนไทยมีนิสัยชอบสนุกสนาน ชอบความเป็นอิสระ ไม่ชอบการทำงานรุ่มร่าหรือทำงานเป็นทีม คนไทยมีเทศกาลเกือบตลอดปี จึงเปิดโอกาสให้คนไทยได้สนุกสนาน รื่นเริงกันเต็มที่

1.4.8 ความเชื่อในเรื่องบุญบาปเวรกรรม คนไทยเรามีความเชื่อในเรื่องเวรกรรม ชาตินี้ชาติหน้า คำดีได้ดี คำชั่วได้ชั่ว นิสัยความเชื่อในเรื่องบุญกรรมนี้ทำให้คนไทยชอบประกอบทางกุศลด้วยเชื่อว่าจะทำให้ชีวิตในชาตินี้และชาติหน้าสุขสบาย

2. เจตคติเฉพาะเรื่อง ได้แก่

2.1 เจตคติด้านเศรษฐกิจและสังคม

หวังดี นิมา เห็นว่าสังคมปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรม เป็นสังคมอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกหลายด้านโดยเฉพาะปัญหาสังคมแต่หวังดี นิมา ก็เห็นว่ายังมีทางแก้ไขได้ โดยทุกคนจะต้องมีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือ พึงพาอาศัย มีน้ำใจต่อกัน ใช้คำสอนในทางศาสนามาถ่อมเกล้าจิตใจเพื่อจัดความเห็นแก่ตัวให้หมดไป เมื่อหันหน้าเข้าหากันช่องว่างระหว่างชนชั้นในสังคมก็จะลดลง ความขัดแย้งต่าง ๆ ก็จะค่อย ๆ หมดไป และเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ นั้น เกิดจากคนทางพัฒนาแก้ไขควรเริ่มพัฒนาจากจิตใจเป็นอันดับแรก นอกจากนั้นหวังดี นิมา ยังได้ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์แก่สังคม โดยการร่วมมือกันหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป และได้ปฏิบัติตนในฐานะผู้ส่งสารนำความรู้ได้เป็นอย่างดี เป็นผู้ที่เชื่อมประสานความเข้าใจกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน

2.2 เจตคติด้านวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านลำตัด

หวังดี นิมา มีความรักและมุ่งมั่นในการแสดงลำตัดเพื่อสร้างสรรค์พัฒนา

สังคมและอินทรีย์ในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน ดังจะเห็นได้จาก การเขียนกลอนอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย มุมานะ พยายาม เอาใจใส่ และตรวจสอบผลงาน การแสดงตลอดเวลา โดยใช้ "เสียงฮา" ของผู้ชมที่แสดงถึงความพึงพอใจที่มีต่อการแสดง สำหรับผู้ชมการแสดงนั้นมีทุกเพศ ทุกวัย และหลายอาชีพ จึงเห็นได้ว่า หวังดี นิมา ได้รับการยอมรับจากประชาชน โดยแท้จริง อีกทั้งยังอนุรักษ์ศิลปะการเล่นแบบดั้งเดิมไว้ทั้งวิธีการเล่นและการแต่งกาย

ความรู้ที่ใช้ในการสื่อสาร

ความรู้ที่ปรากฏในกลอนเล่าตัดที่ หวังดี นิมา แต่งขึ้นมีหลายประการ ทั้งความรู้ในทางวิชาการ ค่านิยม ทักษะคดี และความเชื่อโดยทั่วไปด้วย แยกเป็นหัวข้อย่อยได้ดังนี้

1. ความรู้เรื่องความรักชาติ ความรู้เรื่องความรักประกอบด้วยเรื่องย่อย ๆ อีก 6 ประการ คือ

1.1 ความรักชาติ

1.2 ความสามัคคี

1.3 ศาสนา

1.4 พระมหากษัตริย์

1.5 ภาษาไทย

1.6 ความนิยมไทย เคารพกฎหมาย และการปฏิบัติหน้าที่ของพลเมืองที่ดี

หวังดี นิมา เห็นว่า การใช้กลอนเล่าตัดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องความรักชาติ จะมีส่วนช่วยให้ประชาชนคนไทยมีความตื่นตัวขึ้น มองเห็นความสำคัญของความรักชาติ เข้าใจองค์ประกอบของชาติและหน้าที่ของพลเมืองดี จุดมุ่งหมายสำคัญก็เพื่อให้คนไทยได้มีความรักในมาตุภูมิ หวงแทนในเอกลักษณ์ของความเป็นไทยภาคภูมิใจในเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของประเทศไทย หลายบทกลอนของ หวังดี นิมา แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยเรามีได้ด้อยไปกว่าประเทศอื่น และกำลังอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาทุกทางทั้งด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

2. ความรู้เรื่องระบบครอบครัว เนื่องจากระบบครอบครัวเป็นหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดและมีความสำคัญที่สุดของสังคม หวังดี นิมา จึงใช้กลอนเล่าตัดให้ความรู้แก่ประชาชนผู้รับสารว่า ระบบครอบครัวมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่การมีความรักของชายหญิง การพิจารณาเลือกคู่ครอง การตกลงใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกัน การคู่ซ้อ การแต่งงาน การมีบุตรหรือสมาชิกใหม่และ การทำหน้าที่พ่อบ้านแม่บ้าน ความรู้เรื่องระบบครอบครัวจึงมีเป็นขั้นเป็นตอนซึ่ง หวังดี นิมา ในฐานะผู้ส่งสารผ่านกลอนเล่าตัด

สามารถให้ความรู้ด้านนี้ได้อย่างดี

3. ความเชื่อ คติชาวบ้านและค่านิยมในการดำเนินชีวิต

3.1 ความเชื่อ มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาและความยึดมั่นของคนเรา ความเชื่อจึงอาจเป็นได้ทั้งถูกและผิด มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล ทวีตดี นิมา สะท้อนความเชื่อของคนไทยเราว่า มีความเชื่อในโชคชะตา ชีวิตเป็นไปตามพรหมลิขิต ชำดีนึ่งน้ำดีหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ลึกลับ เกินวิสัยมนุษย์ ปาฏิหาริย์ และเวทมนต์คาถา คำที่ปรากฏให้เห็นในกลอนลำตัดของ ทวีตดี นิมา ในเรื่องความเชื่อ ได้แก่ พระเจ้า ดวงชะตา วาสนา เสกเป่า พรหมลิขิต กำลังภายใน คาถาอาคม น้ำมันพราย เสกหนึ่งควายเข้าท้อง ความขม ปล่อยคุณ ปล่อยของ เป็นต้น

3.2 คติชาวบ้านและค่านิยมในการดำเนินชีวิต เพลงลำตัดเป็นสื่อพื้นบ้านประเภทวรรณกรรมมุขปาฐะที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคำสอน คำคม คำเตือนใจของชาวบ้านที่เป็นของเก่าเล่าปากต่อปากกันมา อีกทั้งยังเป็นสื่อที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมของคนไทยหลายประการ

คติชาวบ้านที่ปรากฏในกลอนลำตัดของทวีตดี นิมา ได้แก่

3.2.1 การอยู่ร่วมกันในสังคม ทวีตดี นิมา เปรียบโลกมนุษย์ว่าเป็นเสมือนละครโรงใหญ่แต่แต่ละคนมีบทบาทต่าง ๆ กัน คนเราไม่สามารถจะอยู่คนเดียวได้ จึงเป็นจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้น จึงควรให้อภัยกันให้เท่าถึงถึงใจเขาใจเรา ดังคำโบราณว่า น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า

3.2.2 ความซื่อสัตย์ เป็นคุณสมบัติที่ดีของคนดี ทวีตดี นิมา สะท้อนให้เห็นว่าความซื่อสัตย์นับเป็นคุณธรรมประจำใจของบุคคล ดังนั้น จึงควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎหมายไม่ควรเอาไรดเอาเปรียบใครหรือกระทำในสิ่งซึ่งเป็นไปในทางไม่ชอบ

3.3 ค่านิยมในการดำเนินชีวิตของคนไทย ทวีตดี นิมา ใช้กลอนลำตัดเพื่อให้ความรู้ ดังนี้

3.3.1 ความนิยมในการบริโภคผลิตภัณฑืจากต่างประเทศ คนไทยนิยมซื้อสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศด้วยความเชื่อว่า สินค้าต่างประเทศมีคุณภาพดี และทำให้ผู้ใช้เป็นคนทันสมัย ทวีตดี นิมา เป็นผู้มีความรักไทย นิยมไทย จึงใช้กลอนลำตัดให้ความรู้ กระตุ้นเตือนให้คนไทยหันกลับมาใช้สินค้าและบริการที่ดำเนินการโดยคนไทย

3.3.2 ความกตัญญูคุณงามความดี นับเป็นค่านิยมที่ดีเด่นของคนไทยที่ยึดถือเป็นแบบแผนการปฏิบัติมาช้านาน และเป็นลักษณะเด่นที่คนไทยได้รับอิทธิพลจากคำสอนของพุทธศาสนา ที่ให้รู้จักบุญคุณของผู้มีคุณและหาทางตอบแทนคุณของท่าน ทวีตดี นิมา ให้ความรู้ว่าค่านิยมนี้เป็น

คำนิยามที่ตัดความยึดถือปฏิบัติต่อไป

3.3.3 การเชื่อฟังผู้ใหญ่ เนื่องจากสังคมไทยแต่เดิมระบบครอบครัวมีลักษณะของการอยู่ร่วมกันของคนอย่างน้อย 2 ชั่วอายุคน ครอบครัวให้การอบรมสั่งสอนแก่สมาชิกในครอบครัวอีกทั้งชุมชนก็ให้การขัดเกลาสมาชิกของชุมชน คนไทยจึงมีค่านิยมในการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสกว่าด้วยถือว่าผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ชีวิตมาก คนไทยเราให้เกียรติและยกย่องผู้ใหญ่ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น และถือเอาคำสอน คำชี้แนะมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

3.3.4 บทบาทและสถานภาพของสตรี กลอนของหวังดี นิมา แสดงให้เห็นว่าแม้แต่เดิมคนไทยถือว่าชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลังแต่ชายไทยก็ควรให้เกียรติแก่ฝ่ายหญิง หญิงไทยควรมีลักษณะของแม่บ้านที่ดีในเรื่องการบ้านการเรือน กิริยามารยาท การรู้จักกาใช้จ่ายและเก็บออม นอกจากนี้ หวังดี นิมา ยังได้กล่าวถึงบทบาทของสตรีว่าสามารถอบอุ่น และสร้างคนได้เทียบเท่าและเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย ดังคำกลอนลำตัดที่ว่า "ถึงเป็นหมูกี่หมูปานะเจ้าชาน้องฉัน เป็นหมูสตรีศรีประจันต์ถึงเขี้ยวสั้นก็ใจสู้"

3.3.5 ความรักสนุกและเรื่องเพศ คนไทยมีนิสัยรักความสนุกสนาน รื่นเริง และแม้ว่าสังคมไทยจะมีข้อห้ามมากมายหลายเรื่องรวมทั้งการแสดงออกทางเพศ แต่สังคมไทยก็เปิดโอกาสให้สมาชิกได้ระบายความเก็บกด ความคับข้องใจโดยผ่านสื่อพื้นบ้านได้ คนไทยจึงสามารถระบายความทุกข์ความขมขื่นและความต้องการแสดงออกทางเพศได้ หวังดี นิมา ใช้สื่อพื้นบ้านลำตัดแสดงให้เห็นถึงความสนุกสนานของคนไทยได้เป็นอย่างดี และใช้ลักษณะกลอนสองแฉ่งสองงามได้อย่างคมคายน่าฟังอย่างยิ่ง

ความเข้าใจต่อระบบสังคมและวัฒนธรรม

หวังดี นิมา แสดงความเข้าใจต่อระบบสังคม โดยเริ่มจากการมองภาพรวมของความเป็นไปได้ในสังคมโลกว่าขณะนี้ เป็นสังคมเศรษฐกิจ โดยการใช้จิตวิทยาทางการเมืองของประศมทหาอำนาจ จากนั้นได้แสดงความคิดเห็นต่อสังคมไทย นับแต่สภาพและปัญหาการเมืองการปกครองไทย ซึ่งหวังดี นิมา เห็นว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเหมาะสมกับประเทศไทยในปัจจุบัน และยังใช้กลอนลำตัด กลอน เพลงฉ่อย และกลอนเพลงอื่นชว เกี่ยวกับ การซื้อสิทธิขายเสียงด้วย จึงเห็นว่าคนไทยควรให้การพิจารณาด้านนี้ให้มากยิ่งขึ้น

ปัญหาเศรษฐกิจนับเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันกับปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการกระทำผิด

ของเด็กและเยาวชน แต่หวังดี นิมา ก็เห็นว่าปัญหาของเรามีทางแก้ไขได้ถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันช่วยกัน
ฟื้นฟูสังคมไทยให้มีความเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือกัน รักและผูกพันกันเหมือนสังคมสมัยก่อนแต่หวังดี นิมา
ก็ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมโลกซึ่งส่งผลต่อสังคมไทยด้วย

นอกจากนี้ หวังดี นิมา ยืนยันแสดงความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมไทย ทั้งทางวัตถุและไม่ใช่วัตถุ
วัตถุ ซึ่งก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอีกเช่นเดียวกัน เช่น การแต่งกาย เครื่องมือเครื่องใช้
อาคารและสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น ความเจริญทางวัตถุของสังคมไทยเจริญก้าวไกลไปมากกว่า
การขัดเกลาทางจิตใจเนื่องจาก "พ่อแม่ก็อ้างว่าไม่มีเวลาเข้าวัด เพราะอาชีพมันบีบรัดลูก ๆ
เลยขัดกันใหญ่" แต่อย่างไรก็ตาม หวังดี นิมา เห็นว่าสังคมไทยเราส่วนใหญ่แล้วสมาชิกของ
สังคมยังคงยึดถือแบบแผนการปฏิบัติแบบไทยอยู่ เช่น การให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน
การเชื่อฟังคำสั่งสอนทางศาสนา ความกตัญญูต่อบุพการี การปฏิบัติตนของชายไทยและหญิงไทย
ตามคำสั่งสอนทางศาสนาและผู้ใหญ่ เป็นต้น

หวังดี นิมา เป็นผู้ผ่านประสบการณ์ในชีวิตมาถึงอายุ 70 ปี ในปัจจุบันนี้ก็ยังคงยังเป็น
ผู้ที่รักการศึกษาค้นคว้า ติดตามสถานการณ์ความเป็นไปของสังคมและวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา
สามารถนำข้อเท็จจริงมาแต่งเป็นกลอนลำตัดเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนได้อย่างทันสมัย
หวังดี นิมา ปฏิบัติตนอยู่ในทางสายกลาง คือ เปิดใจกว้างยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม
และวัฒนธรรม ขณะเดียวกันก็พยายามอนุรักษ์การแสดงพื้นบ้านไว้เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน
ได้อย่างทันสมัย หวังดี นิมา ปฏิบัติตนอยู่ในทางสายกลาง คือ เปิดใจกว้างยอมรับ
การเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรม ขณะเดียวกันก็พยายามอนุรักษ์การแสดงพื้นบ้านไว้เพื่อ
สืบทอดการแสดงของคนรุ่นเก่าเอาไว้ ด้วยเหตุนี้ หวังดี นิมา จึงมีสองบทบาทในคนเดียวกัน
หวังดี นิมา จึงมองสรรพสิ่งความเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะของเอกภาพของความขัดแย้ง จึงทำให้
กลอนลำตัดของ หวังดี นิมา ไม่ตัดตามฝั่งและให้ความรู้ที่เข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อหวังดี

ด้านทักษะในการสื่อสาร

หวังดี นิมา ร้องลำตัดได้ชัดเจนหนักเสียงทุ้มตั้งแต่เสียงแหบ มีความเชี่ยวชาญ
ในการร้องลำตัด ใช้คำพูดสองแง่สองง่ามแทนถ้อยคำหรือกลอนแดง ใช้สำนวน ใช้การหักคอรอ
จังหวะ ทำให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน เข้าใจ อยากติดตามการแสดงต่อจนจบ แต่ในบางครั้งก็มี

การร้องน้ำ ๆ อาจเพราะลืมเนื้อที่ทางในการแสดงสอดคล้องกับเนื้อหาที่ร้อง หัวดี นิมา สนใจผู้ชมเพราะถ้าผู้ชมเงยบไม่มีเสียงหัวเราะ ก็จะเปลี่ยนเนื้อร้องให้เป็นที่น่าสนใจทั้งนี้ ประชาชนที่มาดูการแสดงเพราะมีความเห็นว่าเมื่อดูการแสดงแล้วต้องเกิดความรู้สึกสับสน ทั้งเสียงดนตรีที่เร้าใจท่วงทำนองในการร้องลำตัด การแต่งกายที่สวยงาม มีเอกลักษณ์ และโดยเฉพาะลีลาในการรำรำที่สวยงาม ประชาชนที่ชมการแสดงลำตัดก็สามารถรับรู้ความหมายที่ หัวดี นิมา ถ่ายทอดความรู้ให้เป็นอย่างดีเพราะภาษาที่ใช้เป็นภาษากลาง

ด้านเจตคติ

หัวดี นิมา เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เห็นว่าการถ่ายทอดความรู้โดยการร้องลำตัดยังมีคนสนใจฟังอยู่ ก็ได้พัฒนาวิธีการในการนำเสนออย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ประชาชนที่มาชมการแสดงลำตัดของหัวดี นิมา มีความชื่นชมและชื่นชอบอยู่แล้ว และเห็นว่าเป็นศิลปินแห่งชาติ และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องลำตัด

ด้านความรู้ที่ใช้ในการสื่อสาร

หัวดี นิมา จะให้ความรู้กับประชาชนที่มาชมการแสดงหลายด้านด้วยกัน เช่น การเลือกคู่ครอง การครองเรือน บาบ บุญ การเกิดแก่เจ็บตาย และร้องลำตัดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวกับงานที่ว้าจ้าง เช่น ถ้าเป็นงานศพ ก็จะร้องเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย ประชาชนที่มาดูเพื่อความสนุกสนาน เป็นการผ่อนคลาย ถือเป็นความบันเทิง ความรู้ที่ได้จากการฟังลำตัดนั้นเข้าใจง่ายกว่าการอ่านหนังสือ หรือการฟังวิทยุ เพราะใช้ภาษาที่ฟังง่าย และได้นำคำพูดบางประโยคในเนื้อร้องลำตัดไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

ความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรม

หัวดี นิมา มีความเข้าใจต่อสังคมปัจจุบัน เข้าใจสภาพปัญหา และความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากเนื้อร้องลำตัด ที่มีทั้งลำตัดโบราณ และเนื้อร้องที่แต่งขึ้นใหม่ มีคำใหม่ คำสแลง และภาษาต่างประเทศมาเพิ่มเติม เนื้อร้องจะเข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน ถึงแม้เทคโนโลยีจะทันสมัยขึ้นแต่หัวดี นิมา ก็ยังมีความมุ่งมั่นและรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมของไทยไว้ได้อย่างเหนียวแน่น จะเห็นได้จากการแสดงลำตัดนั้น ยังคงอนุรักษ์ของเดิมไว้เกือบครบถ้วน เช่น ดนตรี การแต่งกาย และท่วงทำนองในการร้องลำตัดจะเปลี่ยนแปลงเพียงเนื้อร้องเท่านั้น หัวดี นิมา นำของเก่ามาปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย และแต่งเนื้อร้องใหม่ให้เข้ากับสังคมปัจจุบัน มีเพียงคำสองแง่สองง่ามเท่านั้นไม่มีคำหยาบ เน้นที่ความสนุกสนานเป็นหลัก

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องของ ทวีงดี นิมา ในฐานะผู้ส่งสารเพื่อถ่ายทอดความรู้ไปสู่ประชาชน โดยผ่านสื่อเพลงพื้นบ้านลำตัดในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านทักษะ เจตคติ ความรู้ และความเข้าใจต่อระบบสังคมและวัฒนธรรมที่มีประเด็นที่สำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านทักษะที่ใช้ในการสื่อสาร

พบว่าทวีงดี นิมา มีทักษะเชิงวัจนะ (Verbal Skill) ทั้งการพูด การเขียน การอ่าน และการคิดหรือการใช้เหตุผล และมีทักษะเชิงอวัจนะ (Nonverbal Skill) ซึ่งเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารอันนอกจากใช้คำ ทวีงดี นิมา สามารถใช้การสื่อสารทั้ง 2 ประการได้อย่างสอดคล้องกลมกลืน จึงทำให้ผู้ชมการแสดงลำตัดสามารถเข้าใจในการสื่อความหมายได้ง่าย รวดเร็ว และกระจำแจ้ง

ทวีงดี นิมา มีความสามารถในการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนในการสื่อสาร โดยการใช้ถ้อยคำสำนวนที่ให้ความรู้ ความสนุกสนาน บันเทิง ส่วนคิด ส่วนชบฉิน ให้เทคนิคกลอนสองแง่สองง่าม เพื่อสะกิดให้ผู้ฟังคิด พิจารณาได้รอบคอบและตีความหมายเองใช้การทักตอรอจังหวะ เพื่อให้ผู้รับสารติดต่อเติมคำเองอันเป็นที่เข้าใจกันโดยนัยของภาษาระหว่าง ทวีงดี นิมา ผู้ส่งสารและผู้รับสาร ผู้ชมซึ่งเป็นผู้รับสาร เช่น

สำนวน 1

ถ้ากระโดดลงน้ำมันก็ต้องเจ็บมา

ฉันคิดว่าอ้ออ้ออย่าไป

ถ้ากระโดดลงจับไฟดับดังฉี่

ปลาของตอด (หยุด) ทำยังงี

สำนวน 2

ว่าชาวบ้านล้านหัวเป็นเสิร์ฟวี

แม่ประสูรล้าน (ตา) จัญไร

ทวีงเอ๋ยพ่อผู้มพวง

ถึงผมข้อมันจะร่วงได้มันร่วงไป

ฉันจะขอยอมของนายทวีงสักหน่อย

เอามาติดแทน (เหนื่อย) จะได้ไหม

นอกจากการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาไทยได้อย่างสำเนียงนาฏแล้ว ทวีงดี นิมา ยังมีความชำนาญในการใช้สัญลักษณ์อื่นนอกจากท่วงใช้คำ ทวีงดี นิมา มีลูกเล่นแพรวพราวมีมุขตลกขำขัน ใช้ท่าทางลีลา สีหน้า ประกอบการร้องได้อย่างกลมกลืน ดังสำนวนกลอนข้างต้น ทวีงดี นิมา จะใช้คำเสียงหรือใช้คำแทนในการร้องกลอนก็กล่าวถึงเรื่องทางเพศ นอกจากนี้ยังใช้อากัปกิริยาท่าทางประกอบการแสดงให้ผู้ชมจริงสมจริงยิ่งขึ้น ด้วยทักษะสำคัญเหล่านี้ทำให้ละลำตัดของทวีงดี นิมา มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศ ดังสำนวนที่ว่า

การแสดงต้องสร้างเสียง
 ต้องร่วมมือกันสร้างบรรยากาศ
 ให้ท่านผู้ชมนิมิตย่อง
 ต้องให้ใครครั้นเรื่องอื่นไม่สิ้น
 ต้องให้ถึงบทออกกรสู่ออกवाद

ต้องร่วมมือกันถึงในถึงนี้
 ด้วยความสามารถที่เราพึงมี
 เพื่อเงินหรือทองมันต้องเดินก็
 เราต้องอดทนมันบนเวที
 หนึ่งหนุ่เรื่อมาศบทบาทไม่ได้

บุญเลิศ สุกดีดิก (2526) กล่าวว่า การสื่อสารโดยยาศัยคำเป็นสัญลักษณ์และการสื่อสารโดยอาศัยสัญลักษณ์อื่นนอกภาษาแท้ เช่น ลากัปป์กริยาท่าทาง (Action Language) และภาษาเครื่องหมาย (Sign Language) การสื่อสารทั้งสองประเภทมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ การอาศัยคำนั้นมุ่งที่จะให้คำบอกเล่า (Information) มากกว่า ในขณะที่การสื่อสารโดยใช้สัญลักษณ์อื่นนอกจากคำเน้นการให้คำอธิบายเพิ่มเติม (Explanation) ถ้าหากสามารถให้การสื่อสารทั้งสองนี้ได้อย่างกลมกลืน สอดคล้องกันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสื่อความหมายจึงสามารถกล่าวได้ว่าหวังดี นิมา มีความสามารถ ความคล่องแคล่วในการสื่อสารทั้งสองประเภทได้อย่างยอดเยี่ยม

หวังดี นิมา ไม่เพียงแต่มีทักษะในการแสดงลำตัดเท่านั้น แต่ยังมี ความชำนาญในเพลงพื้นบ้านอื่นอีกด้วย เช่น เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงขอกาน เป็นต้น ทั้งยังมีบทบาทในการอนุรักษ์ การร้อง การเล่น ให้เป็นไปตามแบบดั้งเดิม เป็นการศึกษาการร้องเพลงอีแซวกับขวัญจิต ศรีประจันต์ ว่าติดเพี้ยนไปจากเดิมในด้านจังหวะทำนองหวังดี นิมา เรียกว่าเป็นการร้องแบบ "อีแซง" ไม่ใช่ "อีแซว" มีความรอบรู้ในประวัติความเป็นมาของเพลงพื้นบ้านแต่ละประเภทเนื่องจากความเพียรพยายาม ใฝ่ศึกษาอยู่เสมอ ที่มาสำคัญ ทางทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้หวังดี นิมา เกิดจากการเรียนรู้จากพ่อเพลง แม่เพลงหวังดี นิมา มีครูเพลงหลายคนทำให้ความรู้ทางด้านเพลงเล่นพื้นบ้าน มีความสามารถเก็บจำตัวอย่างที่ดัดและนำมาใช้กับการแสดงของตนได้เป็นเยี่ยมหวังดีนิมาสามารถแกะกับ รับทักษะต่างๆได้ดี ทั้งนี้เนื่อง เพราะมีใจรักและผูกพันกับการแสดงแบบพื้นบ้านไทย ๆ และที่สำคัญ คือ มีเจตคติที่เป็นบวกต่อการละเล่นเพลงพื้นบ้านทำให้สามารถรับการถ่ายทอดของครูเรียนรู้เพลงพื้นบ้านทางบวก(positive Transfer) ได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

การถ่ายทอดการเรียนรู้ (Transfer of Learning) หมายถึง ประสบการณ์หรือการกระทำในเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกระทำในคราวต่อไป (สุชา จันทรเอน, 2531) หรือหมายถึง การส่งผลการเรียนรู้จากการเรียนทางหนึ่งไปยังการเรียนรู้อีกอย่างหนึ่งหากการเรียนรู้อย่างหนึ่งช่วยให้การเรียนรู้อีกอย่างหนึ่งสะดวกขึ้น ง่ายขึ้น เร็วขึ้นหรือดีขึ้น เรียกว่าเป็น

การถ่ายโยงการเรียนรู้ทางบวก แต่ถ้าหากการเรียนรู้ชนิดที่ผลการเรียนรู้ไปขัดขวาง ก่อให้เกิดความยากลำบาก ทำให้การเรียนรู้อีกงานหนึ่งช้าลง ยากขึ้น และไม่ได้ดีเท่าที่ควร เรียกว่าเป็นการถ่ายโยงการเรียนรู้ทางลบ

หวังดี นิมา มีทักษะในเพลงพื้นบ้านหลายประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงลำตัดเป็นเพราะหวังดี นิมา สามารถนำความคล้ายคลึงของเพลงพื้นบ้านแต่ละประเภทมาใช้เข้าด้วยกัน มองเห็นและสามารถแยกความสัมพันธ์ระหว่างเพลงพื้นบ้านแต่ละประเภทได้ อีกทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะนำความรู้และทักษะที่มีมาใช้ในการแสดงจนเกิดทักษะใหม่ ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ

หวังดี นิมา มีความตั้งใจในการนำผลการเรียนรู้จากเพลงพื้นบ้านชนิดหนึ่งไปใช้กับเพลงพื้นบ้านอีกชนิดหนึ่งและสามารถทำได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ ธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) และวูดเวิร์ท (Robert S. Woodworth) กล่าวถึง การถ่ายโยงความคล้ายคลึงไว้ว่า หากกิจกรรม 2 อย่าง มีความคล้ายคลึงกันมาก การถ่ายโยงการเรียนรู้ก็จะยิ่งมากขึ้นด้วยความคล้ายคลึงนี้อาจจะเป็นในด้านเนื้อหาวิชา วิธีการ ทักษะ และอื่น ๆ (สุชา จันทรเฒ, 2531) ดังนั้นหวังดี นิมา จึงสามารถเรียนรู้เพลงพื้นบ้านอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วเพราะหลักความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ของเพลงพื้นบ้านภาคกลาง จะมีความแตกต่างกันบ้างก็ไม่มากนัก

ผลการศึกษาของวิณะ บัญจับ เรื่อง จังหวะและทำนองในเพลงฉ่อยและลำตัด พบว่าจำนวนหน่วยจังหวะ จังหวะหยุด และหน่วยระหว่างการหยุดในแต่ละบทของเพลงฉ่อยมีน้อยกว่าลำตัด และหน่วยจังหวะที่มีพยางค์เกิน 2 พยางค์ ปรากฏในลำตัดบ่อยกว่าเพลงฉ่อย ทำให้จังหวะในการร้องลำตัดมีความรวดเร็วกว่าเพลงฉ่อย ส่วนในแง่ทำนอง พิสัยของเสียงที่ใช้ในการร้องเพลงฉ่อยแคบกว่าลำตัด จึงทำให้ทำนองเสียงการร้องเพลงฉ่อยเรียกว่าการร้องลำตัดและลักษณะของคำประพันธ์ ลำตัดใช้กลอนหัวเดียวเหมือนเพลงฉ่อยแต่มีจำนวนคำในแต่ละวรรคมากกว่าเพลงฉ่อย ทำให้ลำตัดสามารถให้เนื้อร้องได้มากกว่าเพลงฉ่อย

นอกจากนี้หวังดี นิมา ยังแสดงทักษะของการใช้ความคล้ายคลึงของเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงขอทาน มีที่มาจากเพลงเรือ เนื่องจากมีท่วงทำนองคล้ายกัน เป็นต้น ดังนั้นจากความสามารถวิเคราะห์ความคล้ายคลึงและความสัมพันธ์กันของเพลงพื้นบ้านจึงทำให้หวังดีนิมา สามารถนำมาใช้ในการแต่งกลอนและการนำเพลงพื้นบ้านอื่นมาสลับกับการแสดงลำตัดได้อย่างกลมกลืน ทำให้ผู้ชมไม่เบื่อหน่ายการแสดง อีกทั้งยังทำให้การแสดงอื่นไม่สูญไปจากการละเล่นแบบพื้นบ้านอีกด้วย

บทบาทด้านเจตคติที่มีต่อการสื่อสาร

หวังดี นิมา เป็นศิลปินนุชปาฐะ ที่มีความมั่นใจตนเอง มีความภาคภูมิใจต่อ การประกอบอาชีพการแสดงลำตัดเป็นอาชีพหลัก มีความซื่อสัตย์ในอาชีพและแสดงอย่างเต็มที่ทั้ง การไปแสดงตามที่ต่าง ๆ โดยการว่าจ้างและโดยการขอความร่วมมือ หวังดี นิมา มีความเป็น ศิลปินในการแสดงการเล่นเพลงพื้นบ้าน มีความผูกพันกับลำตัดมาตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งเป็นแรงผลักดัน และกระตุ้นใจให้พยายามหมั่นฝึกฝนเพื่อให้การแสดงถูกใจของผู้ชม หวังดี นิมา จึงมีความพร้อม ที่จะทำการแสดงและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ทำการแสดงได้ดี นอกจากนี้กลอนลำตัด ยังเป็นสื่อกลางที่แสดงให้เห็นถึงเจตคติของหวังดี นิมาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

เจตคติทั่วไปของ หวังดี นิมา ในฐานะผู้สื่อสารซึ่งเป็นแนวความคิดประจำตัวของ หวังดี นิมา ได้แก่ ความรักไทย นิยมไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย ความสามัคคี และนิสัยใจคอของคนไทยในด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นความเชื่อ เป็นผลมาจากอิทธิพลของคำสั่งสอน ทางศาสนา และค่านิยมที่เป็นแบบแผนความประพฤติที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คน อีกรุ่นหนึ่ง เช่น ความเอื้อเฟื้อ ความใจอ่อน ความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ การนับถือยกย่องคนมีทรัพย์ มีอำนาจ ความกตัญญูรู้คุณ ความมีอัธยาศัยต่อเพื่อนบ้านและการต้อนรับแขก การนิยมบริโภคผลิตภัณฑ์ จากต่างประเทศ ความมีนิสัยรักสนุกสนานรื่นเริง ความรักอิสระ และความเชื่อ ในเรื่องบุญบาป เวรกรรม เป็นต้น

สนิท สัมครการ (2526) กล่าวว่าระบบความชอบชั่วสาร (Prefrence System) หรือค่านิยมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์ในแง่ที่ว่าเมื่อเราชอบอะไรมาก ๆ เราก็จะแสดงออกมาเป็นทัศนคติที่สนับสนุนสิ่งนั้น และท้ายสุดก็มักจะแสดงพฤติกรรมไปตามสิ่งนั้นด้วย เจตคติทั่วไปของ หวังดี นิมา ในฐานะผู้สื่อสารได้ถ่ายทอดความในใจผ่านกลอนลำตัดไปสู่ประชาชน กล่าวคือ เมื่อได้ประมวลความนึกคิด หวังดี นิมา จึงได้ประมวลคำออกมาโดยการแต่งกลอน การร้องลำตัด การฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น การพัฒนากลอนลำตัดให้ทันสมัยโดยการเขียนเนื้อกลอน ให้มีสาระข้อมูลทันสมัยและเข้ากันได้กับสังคมปัจจุบัน

หวังดี นิมา มีความรักไทยนิยมไทยนับแต่การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ สมิษจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีความตระหนักในความสามัคคีกลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนไทยที่ได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หวังดี นิมา ให้ความสำคัญต่อคำสอนทางศาสนาที่ได้ยึดเวลาจิตใจของ สมาชิกในสังคมให้มีความประพฤติให้เป็นที่ยอมรับทางสังคมต่ออย่างไรก็ตาม หวังดี นิมา เป็น

ผู้หนึ่งที่มีความเชื่อในเรื่องบุญกรรม ซึ่งเราจะเห็นปรากฏหลายตอนในบทกลอนลำตัด ที่ หวังดี นิมา เป็นผู้แต่ง ซึ่งเจตคติของหวังดี นิมา ก็แสดงออกให้ปรากฏเห็นได้ เป็นผลมาจากการสั่งสมประสบการณ์ของหวังดี นิมาเอง และหวังดี นิมาก็มีเจตคติทั่วไปดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกับเจตคติทั่วไปของคนไทยโดยภาพรวม

ส่วนเจตคติเฉพาะเรื่องของ หวังดี นิมา ที่สำคัญได้แก่ เจตคติทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเจตคติด้านเนิ่นทนาการโดยเฉพาะการแสดงพื้นบ้านลำตัด เจตคติของ หวังดี นิมา ประการแรก คือ ในด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น หวังดี นิมา เห็นว่าสังคมไทยปัจจุบันค่าครองชีพสูง ประชาชนต่างดิ้นรนแข่งขันเพื่อปากท้องและการค้ามาหากิน ตลอดจนมีปัญหาสังคมและอาชญากรรมเกิดขึ้นมากกว่าแต่ก่อน แต่อย่างไรก็ตาม หวังดี นิมา เห็นว่า คุณธรรมยังเป็นสมาชิกของสังคมย่อมมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไป จึงจะกล่าวให้สังคมดำเนินต่อไปได้ เช่นการมีคนรวย ก็ต้องมี คนจน คนขี้บอด คนล้างจาน เสมียน เป็นต้น แต่ หวังดี นิมา เห็นว่าแม้แต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน แต่ควรทำความดีไว้ ไม่เหยียดหยามกัน หวังดี นิมา ใช้กลอนลำตัดให้ดูชวนให้สมาชิกของสังคมได้เพียรทำความดี มีความสามัคคีกัน ทำตามหน้าที่ของตนและหน้าที่พลเมืองดี เพื่อเกิดความขัดแย้งในบทบาทหรือเกิดความกดดัน คับข้องใจให้ใช้หลักธรรมชาติ ส้มใจ บิดเพี้ยนจิตใจไว้ให้อยู่ในครรลองที่ถูกต้อง หวังดี นิมา มีบทบาทในการถ่ายทอดเจตคติทางบวกไปสู่ประชาชนในลักษณะของการมองโลกในแง่บวก เมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น ก็ย่อมต้องมีหนทางแก้ไข ขอให้คิดและทำไปในทางที่ดี ปัญหาต่าง ๆ ก็จะสามารถแก้ไขและกลืนหายไปในทางที่ดีได้ ดังสำนวนที่ว่า "เห็นเพื่อนต่ำกว่าเราอย่าเข้าเหย้าให้มองคนเพียงแต่ในแง่ดี"

หวังดี นิมา มีเจตคติต่อวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านว่า ปัจจุบันคนรุ่นใหม่ไม่นิยมการแสดงพื้นบ้านลักษณะเดิมของไทย แต่หันไปนิยมวัฒนธรรมตะวันตกทั้งการแต่งกาย การฟังเพลงอาหารการกิน เป็นต้น แม้แต่ความผูกพันกันของคนในครอบครัวก็ลดน้อยลงไป ตัวอย่างเช่นเห็นเข้าบ้านมา พ่อแม่ลูกต่างคนก็ต่างไป กลับมาเห็นตอนเย็นต่างคนก็ต่างอยู่ บางทีไม่ได้พบหน้าพูดคุยกันเลย และเมื่อกล่าวถึงส่วนของวัฒนธรรมด้านการแสดง เขามักพบว่า ปัจจุบันมีการประยุกต์ให้เข้าสมัยโดยการใส่เครื่องไฟแสงสีเสียงกันมาก ทั้งลิเกและเพลงลูกทุ่ง มีการใช้โฆษกและตลกหรือฟลอร์โชว์สลับฉาก แต่สำหรับหวังดี นิมา ยังคงอนุรักษ์ลักษณะการแสดงตามแบบฉบับไว้อย่างเหนียวแน่น สิ่งที่ประยุกต์และพัฒนาได้แก่ การพัฒนาการใส่สำนวนและฉ้อยคำให้เข้ากับสังคมได้เป็นบางบทกลอนด้วยการใช้คำต่างประเทศและคำสะแลงเข้ามาปะปนบ้างแต่โดยส่วนใหญ่แล้ว หวังดี นิมา ยังคงใช้ภาษาไทยเป็นหลักและใช้บทร้องแบบเก่า ๆ เดิม ๆ ด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เจตคติของหวังดี นิมา มีการเปลี่ยนแปลงและ

ยอมรับในความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาการร้องการแสดงและ
บทกลอนให้เป็นที่ยอมรับของผู้ชมการแสดงด้วย

หวังดี นิมา เป็นผู้มีสุขภาพจิตดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมได้มีความ
สัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น จึงทำได้ชีวิตที่มีความสมดุลย์ อีกทั้งสามารถตอบสนองความต้องการทั้งของตนเอง
และคนอื่นได้โดยปราศจากความขัดแย้งในใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงไปของสังคม แม้ว่าบางอย่างอาจ
ไม่ถูกใจบ้าง เช่น เพลงสดริง การแต่งกาย และความประพฤติกี่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นชายหญิงใน
ปัจจุบัน แต่หวังดี นิมา เป็นผู้มีมุมมองโลกในแง่ดี มองหลาย ๆ ด้าน และใช้ความคิดไตร่ตรองหลาย ๆ
เหตุผล ซึ่งทำให้เป็นบุคคลที่เปิดใจกว้างและไม่เกิดความขัดแย้งทางด้านบทบาทและทางด้านความคิด
ของตนเอง

บทบาทด้านการให้เนื้อหาสาระความรู้

หวังดี นิมา มีบทบาทในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระความรู้ผ่านสื่อกลอนลำตัดหลาย
ประการ ได้แก่ ความรักชาติ วิชาไทย นิยมไทย เรื่องครอบครัว ความเชื่อ คติชาวบ้าน
ค่านิยม ความรู้เกี่ยวกับภาพกิจกรรมในระบอบประชาธิปไตย ขาวเสด็จและโรคเอดส์
การแต่งกลอนที่มีเนื้อหาความรู้ดังกล่าว หวังดี นิมา ใช้ทั้งประสบการณ์ของตนเองและ
การอ่านหนังสือ การดูโทรทัศน์ การฟังวิทยุ การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้ได้
ข้อมูลข้อเท็จจริงเข้ามาประกอบการเขียนกลอน

กล่าวโดยทั่วไปแล้วหากผู้ส่งสารขาดความรู้ในเรื่องที่ตนจะสื่อสารแล้วก็ไม่ทำให้
เกิดผลดีต่อการสื่อสารแต่อย่างใด ความรู้ดังกล่าวนี้มิได้เกิดขึ้นมาได้เอง หากแต่เกิดขึ้นจาก
การค้นคว้า แสวงหาและการเตรียมตัวในสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด เช่น ครูควรต้องมี
ความรู้ในเรื่องที่ตนจะสอนเป็นอย่างดี เป็นต้น

หวังดี นิมา เป็นผู้อ่านหนังสือทุกชนิด ทุกประเภทและรับการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ
จากการบอกเล่าของคนรุ่นก่อน ๆ โดยผ่านนิทาน นิยาย เพลงพื้นบ้าน วรรณคดีประวัติศาสตร์
 เป็นต้น หวังดี นิมา กล่าวว่า "อะไรที่เราไม่รู้ไม่จริง เราก็สอนลูกศิษย์ไม่ได้ ฉะนั้น คนเป็นครู
ต้องศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ ผมมีลูกศิษย์มาก ผมก็ต้องพยายามค้นคว้าหาเพื่อสอนลูกศิษย์ของผม"

แม้ว่าการแสดงลำตัดจะเน้นการให้ความสนุกสนานเป็นสำคัญ แต่ก็มีได้ละเลยเรื่อง
การให้เนื้อหาสาระความรู้ หวังดี นิมา ใช้ความพากเพียร ความอดทน ในการแต่งกลอนมากมาย
และคิดบทพูดขึ้นระหว่างการแสดง เพื่อให้เนื้องานรู้ ความคิดต่าง ๆ แก่ประชาชนรวมทั้งคหิชาวบ้าน
ไว้ด้วย ซึ่งที่บุคคลในฐานะที่เป็นคนเฒ่าคนแก่เข้าไปสู่วิถีชีวิตของบรรพบุรุษทำให้ทราบถึงความคิด

ความเชื่อ และการประพฤติปฏิบัติของบรรพบุรุษที่ได้ถ่ายทอดวัฒนธรรมแต่ละถิ่นมาจนถึงชั้นลูกหลาน เช่น คำสอนแบบโบราณที่ว่า

สำนวน

ท่านว่านอนสูงให้นอนกว่านอนเตี้ยไว้แอมหงาย
หนูเล็กเล็กกินลูกจะสอนจะหลีกจะแอมต้องระวังระไว
ต่อไปวันข้างหน้าเกิดวิวาทเจ้าเอาไว

เป็นสามมีเขานอนพรากกูเป็นภรรยาต้องนอนซ้าย

บทบาทในฐานะผู้แต่งสำนวนของหวังดี นิมา ในด้านการให้สาระความรู้ความเกี่ยวโยงสัมพันธ์กับบทบาทด้านทักษะในการสื่อสารด้วย เนื่องจากเพลงพื้นบ้านสามารถจัดเนื้อหาและการเรียงลำดับเรื่องได้เป็น 2 พวก คือ เพลงโต้ตอบอย่างยาว และเพลงโต้ตอบอย่างสั้น เพลงพื้นบ้านแต่ละประเภทมีรูปแบบและเนื้อหาที่คล้ายคลึงกันซึ่ง โยนก นาวิกมูล (2526) ให้คำอธิบายว่า เพลงสามารถหยิบถ้อยคำจากเพลงนี้ไปใส่อีกเพลงหนึ่งได้ เพลงคนหนึ่งมักจะร้องเพลงได้หลายทำนอง ดังนั้นการแลกเปลี่ยนถ้อยคำจึงทำได้ง่ายมาก การใช้กลอนสัมผัสย้ายไปเรื่อย ๆ เหมือน ๆ กันนี้เอง ทำให้สามารถเปลี่ยนทำนองร้องจากเพลงหนึ่งไปเป็นอีกเพลงหนึ่งได้โดยใช้น้ำเสียงเดิม เปลี่ยนเสียแต่ทำนองและการร้องรับของลูกคู่ ด้วยเหตุนี้กลอนลำตัดที่ให้ความรู้ของ หวังดี นิมา จึงมีลักษณะการร้องได้หลายเพลง เช่น จากเพลงลำตัดเป็นเพลงล้อ เพลงลำตัดเป็นเพลงอื่นซ้ำ เป็นต้น

ความเข้าใจต่อระบบสังคมและวัฒนธรรม

หวังดี นิมา ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม จึงมีความเข้าใจต่อสภาพและปัญหาของสังคมไทยและวัฒนธรรมไทย หวังดี นิมา ในฐานะที่เป็นศิลปินเพลงพื้นบ้านและมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนภาพระบบสังคมและวัฒนธรรมไทย ในปัจจุบันโดยผ่านกลอนลำตัดทั้งโดยแบบตรงและแบบอ้อม

ความเข้าใจต่อระบบสังคมนี้ หวังดี นิมา ได้แยกย่อยออกเป็นน้อยย่อย ๆ ได้แก่สภาพของสังคมโลก ปัญหาการเมืองการปกครองของไทย ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางด้านครอบครัว ปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ ปัญหาอาชญากรรม และความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาค่าผิดของเยาวชน สังคมความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมของ หวังดี นิมา นั้นสามารถแยกเป็น 2 ประเภทคือ วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น การแต่งกาย การเฝ้าคนอาคารเครื่องมือเครื่องใช้สิ่งก่อสร้างและอาหารการกิน และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความเชื่อเพื่อเพื่อน ความกตัญญู การปฏิบัติตนของ

ชายและหญิง และนักทนาย ทวีติ นิมา สะท้อนความเข้าใจที่มีต่อระบบสังคมและวัฒนธรรมทั้งใน ลักษณะสภาพที่เป็นอยู่ ปัญหาที่เกิดขึ้น และแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ด้วย ซึ่ง ทวีติ นิมา เชื่อว่าเมื่อ มีปัญหาเกิดขึ้น ก็ย่อมมีหนทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้

ทวีติ นิมา เป็นบุคคลที่มีใจกว้าง มองการณ์ไกล และมองปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นปกติ ธรรมดา สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปมาก ทวีติ นิมา มีความคิดแบ่งเป็น 2 ประการ คือ ความคิดอนุรักษ์สิ่งดีดั้งเดิมไว้ และความคิดที่ต้องปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยการเปลี่ยนแปลงจึงใช้ กลอนคำตัดใจในเชิงสะท้อนภาพสังคมและวัฒนธรรมและกระตุ้นให้คนไทยหันกลับมาพิจารณาสภาพปัจจุบัน ของสังคมและวัฒนธรรมไทยเสียใหม่

ข้อนำสังเกตประการหนึ่ง ได้แก่ การมองความประหลาดของวัยรุ่นปัจจุบันว่าผิดกับ สมัยก่อนเนื่องเพราะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตก เขาว่ายังมีส่วนทำให้เกิดการกระทำผิด หรือขัดแย้งต่อบรรทัดฐานของสังคม และเมื่อมองความคิดเห็นโดยรวมของ ทวีติ นิมา ที่มีต่อ สังคมและวัฒนธรรมแล้ว จะพบว่าทั้งผู้ใหญ่และเยาวชนต่างก็มีส่วนทำให้สังคมขาดความสงบสุขเช่น ส่วนวน

เราเป็นคนไทยไม่ใช่ฝรั่ง

ต้องปิดตมบังวะรังไว้เสมอ

ข้างข้างอนนผู้คนมากมาย

ทั้งหญิงทั้งชายไม่อาชเขาน้างหรือ

ทวีติ นิมา กล่าวไว้ว่า สาเหตุของปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรมส่วนหนึ่งมาจากการขาด ความอบอุ่นในครอบครัว สังคมขาดความรักและผูกพัน ขาดความอบอุ่นทำให้เกิดพฤติกรรมของสมาชิก เปลี่ยนแปลงไปหรือเบี่ยงเบนไปจากเดิม

พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิทานิช (2526) กล่าวว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่ละเมิด บรรทัดฐานทางสังคมในทิศทางที่คนในสังคมหรือกลุ่มทางสังคมไม่ยอมรับ และการละเมิดนั้นเกิน ขอบเขตที่สังคมหรือกลุ่มทางสังคมนั้น ๆ จะยอมรับไม่ได้ จนต้องมีการลงโทษไม่ให้กระทำอีกต่อไป แต่อย่างไรก็ตามเรายังไม่อาจตัดสินได้แน่นอนว่า การเป็นโรสเกสหรือการก้าวก่ายเป็นอาชญากรรม หรือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ไม่ผิดกฎหมาย

ทวีติ นิมา วางทัศนคติในด้านนี้ข้างเป็นกลาง เพราะเห็นว่าสังคมไทยเปลี่ยนแปลง ไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ดังนั้นทัศนะของ ทวีติ นิมา จึงออกมาในลักษณะ กลาง ๆ และขอให้ผู้ปกครองและผู้ใหญ่ช่วยกันดูแลลูกหลานที่อยู่ในความปกครอง ให้ความรัก ความอบอุ่น และคำชี้แนะสิ่งสอนได้มากกว่าเดิมซึ่ง ทวีติ นิมา มีบทบาทสำคัญในฐานะศิลปิน เพลงพื้นบ้านที่ได้ให้ความร่วมมือกับในแนวแก้ไขปัญหานี้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยโดยใช้กลอนคำตัด

เป็นสื่อกลางที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ประชาชน

จากการศึกษา ทวีงดี นิมา ในฐานะผู้ส่งสารในด้านทักษะ เจตคติ ความรู้ ความเข้าใจ สังคมและวัฒนธรรม พบว่า ทวีงดี นิมา เป็นบุคคลที่มีความสามารถมาก เป็นผู้ที่ชอบศึกษาหาความรู้ อยู่เสมอ และยังถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นโดยไม่มีปิดบังและโดยเฉพาะในฐานะผู้ส่งสารที่ส่งถ่าย ความรู้และความบันเทิง คือ ลำตัดไปสู่ประชาชน และประชาชนก็สามารถรับรู้ข่าวสารนั้นได้เป็นอย่างดี นั่นแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ คือ ทฤษฎีแบบจำลองการสื่อสารของ เดวิด เค. เบอร์โวล มีความสอดคล้องกับวิธีการที่ ทวีงดี นิมา นำมาใช้ในการแสดงลำตัด ประชาชนที่ไปดู การแสดงลำตัดคณะทวีงดี นิมา นั้นมีเหตุผลในการไปดู เพราะเห็นว่าเป็นศิลปินแห่งชาติ เป็นนักแสดง ระดับครู จึงเห็นได้ว่าศิลปินเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะเป็นจุดสนใจของประชาชน เพื่อให้ มาดูการแสดง เพราะฉะนั้นการที่จะส่งถ่ายความรู้ใด ๆ ก็ตามที่ต้องการให้ประชาชนรับทราบก็ ควรจะพิจารณาถึงตัวศิลปินด้วย เพราะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชนที่มาชมการแสดงได้รับฟัง และเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทางที่ถูกต้องได้ จึงเห็นได้ว่า ทวีงดี นิมา เป็นนักแสดงลำตัดที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญเป็นพิเศษ เป็นนักอนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นผู้เฝ้าการเปลี่ยนแปลง ความคิด และที่สำคัญเป็นนักก้าวไกลออกจากรั้วเรือนโดยแท้จริง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. เพลงพื้นบ้านนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ด้วยความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนของคนไทย ใช้การสืบทอดและการถ่ายทอดโดยทางปาก เพลงพื้นบ้านชาติการบันเทิงกรรมอื่นจึงทำให้ถูกมองข้ามคุณค่าความสำคัญไป ซึ่งเพลงพื้นบ้านหรือเพลงชาวบ้านได้ร่อยกร่อนทั้งเป็นคำกลอนที่เรียบง่ายแต่ลึกซึ้งกินใจ สิ่งนี้ทำให้เพลงพื้นบ้านมีคุณค่าเหนือเพลงเพลงไวด้วยการดำเนินวิถีของชาวบ้านไทยโดยแท้ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นภูมิปัญญาชาวบ้านไทยอย่างเด่นชัด

2. ทวีงดี นิมา เป็นศิลปินลำตัดที่ใช้กลอนลำตัด เป็นสื่อกลางในการให้ความรู้เพื่อให้ มรดกเพลงพื้นบ้านตกทอดมาจนถึงทุกวันนี้ และพยายามรักษานูรักษ์ให้เพลงพื้นบ้านดำรงอยู่ได้ โดยการสืบทอดและยึดถือการแสดงลำตัดเป็นอาชีพ ตลอดจนให้การศึกษากับเยาวชนรุ่นหลังด้วยการร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาวัฒนธรรมแห่งชาติ จัดทำโครงการสืบสานศิลปิน แห่งชาติขึ้น และได้ดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันนี้

3. การศึกษาบทบาทของ ทวีงดี นิมา ในฐานะผู้ส่งสารในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ ประชาชน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นี้ว่าเป็นวิธี

การที่เหมาะสมในการศึกษาบทบาทของภูมิรัฐและวรรณกรรมพื้นบ้าน เนื่องจากได้ข้อมูลที่ลึกซึ้ง แม้ว่าจะต้องใช้เวลาและความอดทน พยายามขอผู้วิจัย แต่ทำให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและเป็นประโยชน์

4. ผู้ที่จะศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้าน ควรได้จัดวางตนเองให้อยู่ในความครุ่นคิด และบรรยากาศของการละเล่นพื้นบ้านไทย มีสมาธิ และยกทวนตรวจตราข้อมูลหลาย ๆ ครั้งจนเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง จะทำให้สามารถสรุปผลและเรียบเรียงผลการศึกษาได้ดี

ข้อเสนอแนะในการในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาติดตามผลการดำเนินงานของโครงการสืบสานศิลปินแห่งชาติ เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขและส่งเสริม เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนได้ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการละเล่นพื้นบ้านไทย

2. ควรศึกษาสำรวจความคิดเห็นของศิลปินมุขปาฐะเกี่ยวกับการแสดงพื้นบ้านไทยทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อทราบถึงความคิดเห็นของศิลปินผู้ถ่ายทอดวรรณกรรมพื้นบ้านเกี่ยวกับสถานการณ์และบทบาทปัจจุบันและแนวทางการส่งเสริมให้การแสดงพื้นบ้านดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างสอดคล้องกลมกลืน

3. ควรศึกษาองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจในการชมการแสดงพื้นบ้านไทย

4. ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำเพลงพื้นบ้านที่ยังมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนมาใช้เป็นสื่อเพื่อสอดแทรกความรู้ด้านต่าง ๆ ในการถ่ายทอดความรู้นั้นไปสู่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด